

POSTANOWIENIE

Dnia 9 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa J.N.
przeciwko E.F. i Wojewódzkiemu Ośrodkowi Medycyny Pracy w [...]
o zadośćuczynienie i ustalenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 9 listopada 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 3 lipca 2020 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) nie obciąża powodów kosztami postępowania kasacyjnego na rzecz obu pozwanych,**
- 3) przyznaje ze środków Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w [...]) na rzecz adwokat M.S. kwotę 3600 (trzy tysiące sześćset) zł powiększoną o należny podatek od towarów i usług z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Powódka J.N. domagała się zasądzenia od pozwanego E.F. i Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy [...] w [...] kwoty 350 000 zł. z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę spowodowaną błędem lekarskim pozwanego ad. 1, zatrudnionego w pozwanej placówce, wskazując jako podstawę prawną swojego

roszczenia art. 415 i art. 430 k.c. Wyrokiem z dnia 14 listopada 2019 r. Sąd Okręgowy w L. oddalił powództwo. Apelacja powódki została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 3 lipca 2020 r. Powódka wniosła skargę kasacyjną od tego wyroku, opierając wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przyczynie kasacyjnej objętej art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i nauki prawa oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Oparcie wniosku na oczywistej zasadności skargi wymaga wykazania przez skarżącego niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka (*prima facie*) bez konieczności pogłębionej analizy zaskarżonego orzeczenia i studiowania akt sprawy, wadliwości wykładni prawa materialnego lub procesowego lub oczywiście błędnej subsumcji (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, niepubl., z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, niepubl., z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, niepubl., z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, niepubl. oraz z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, niepubl.). Skarżący powinien zawrzeć w skardze wyodrębniony wywód prawny wskazujący, w czym przejawia się „oczywistość” skargi w przedstawionym rozumieniu, czego nie może łączyć

z subiektywnym odczuciem, że zaskarżone orzeczenie jest oczywiście niezasadne lub niesprawiedliwe (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2008 roku, I CZ 64/08, niepubl., z dnia 19 grudnia 2001 roku, IV CZ 200/01, niepubl. oraz z dnia 9 czerwca 2008 roku, II UK 37/08, niepubl.). Zgodnie z powszechnie aprobowanym w orzecznictwie i nauce prawa poglądem, o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje *per se* nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu, lecz jego skutek polegający na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, które nie może się ostać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r., nr 13, poz. 230).

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej polega, według skarżącej, na tym, że Sąd Apelacyjny nie przyznał jej zadośćuczynienia za naruszenie praw powódki jako pacjentki na podstawie art. 4 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 1 i art. 8 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, poprzednio art. 19 a ust. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 91, poz. 408 ze zm. - dalej u.z.o.z.) mimo że ustalenia faktyczne wskazywały na zaniechanie sporządzenia przez pozwanego ad. 1 prawidłowego opisu zdjęcia RTG klatki piersiowej powódki wykonanego w 2007 r. w ramach okresowych badań pracowniczych. Tymczasem z akt sprawy wynika, że powódka, reprezentowana w toku całego postępowania przez zawodowego pełnomocnika procesowego, domagała się w pozwie zadośćuczynienia za cierpienia fizyczne i psychiczne będące, w jej ocenie, wynikiem wadliwego opisu zdjęcia RTG; jako podstawę prawną roszczenia wskazała art. 444 § 1 i art. 445 § 1 k.c. Sąd uznał, że faktycznie pozwany lekarz błędnie opisał zdjęcie RTG klatki piersiowej powódki jako prawidłowe, mimo dającego się już wtedy dostrzec guza w śródpiersiu powódki, ale między tym zaniedbaniem pozwanego lekarza a chorobą samoistną powódki w postaci ziarnicy złośliwej i jej skutkami, polegającymi na konieczności poddania się leczeniu, nie ma adekwatnego związku przyczynowego w rozumieniu art. 361 § 1 k.c., co wyłącza odpowiedzialność deliktową pozwanych. W skardze kasacyjnej powódka nie sformułowała zarzutu naruszenia wskazanej normy prawa materialnego.

W toku postępowania powódka nie zmieniła (nie rozszerzyła) ani żądania pozwu ani jego podstawy prawnej. Powołanie dopiero w skardze kasacyjnej art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. Nr 159), względnie art. 19a u.z.o.z. jako źródła odpowiedzialności pozwanych trzeba uznać za spóźnione, albowiem Sądy *meriti* nie prowadziły postępowania w tym zakresie wobec braku stosownego żądania powódki oraz twierdzeń i dowodów na jego poparcie. Żądanie zadośćuczynienia sformułowana na podstawie art. 415 k.c. oraz art.445 § 1 w zw. z art. 444 § 1 k.c., a także żądanie zadośćuczynienia z tytułu naruszenia praw pacjenta z art. 448 k.c. (do którego odsyła art. 4 ust. 1 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta) to dwa samodzielne i niezależne od siebie roszczenia, mające odrębne podstawy prawne; odmienny jest także przedmiot ochrony prawnej każdego z nich oraz przesłanki odpowiedzialności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2007 r., V CSK 76/07, OSNC z 2008 r. Nr 7-8, poz. 91). Roszczenie o zadośćuczynienie przewidziane art. 19 u.z.o.z. w związku z art. 448 k.c. nie zostało zgłoszone przez powódkę, stąd Sądy *meriti* nie mogły o nim orzec, gdyż w obecnym stanie prawnym nie można wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem ani zasądzać ponad żądanie (art. 321 § 1 k.p.c.). Skarżąca nie zarzuciła w skardze naruszenia tej normy procesowej.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji. Sąd Najwyższy odstąpił od obciążenia powódki kosztami postępowania kasacyjnego na rzecz pozwanych ze względu na jej wiek, stan zdrowia oraz złą sytuację życiową i majątkową (art. 102 k.p.c.). Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego w odniesieniu do pełnomocnika powódki z urzędu będącego adwokatem, znajduje oparcie w art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r.- Prawo o advokaturze (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz. 1184) oraz § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 7 i § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r., poz. 18)